

Վարագայի Հապատիս հաճութաւ տեօրծ տեփա, եանի բազար իրթեօսի, ալը, բենճէմալի, վէ ճիւմա իրթեօսի կիւնլէրի չըղմագտա տըր :

Վարագա սէնէտէ 200 նիւսիւ վէրիւղ, գըլ-մէթի տախի պիր սէնէ իւն 200, վէ ալըւ պիւ-չին 100 զուրուշտուր :

Եիւզ զուրուշտու պիր տեփա տա վիրեմէյէն քէ-սանտան եալընը 50 զուրուշտախի ալընարագ, իւչ պըղ 50 նիւսիւ զաղէթա վէրիւղէք տիր :

Վարագա թանէ իւն 50 շէր փարայա սաթըլա-ճագ տըր :

Իւնաթըն սաթըրը իւք տեփա իւն 3, իւրնճի

տեփա իւն 2, վէ իւչիւնճիւ վէ զիյատ տեփա-լար իւն 1 զուրուշտուր :

Մէթուպ վէ սայիրէ, Վարագը խանընտ ա իւսթ գաթտա, 8 նիւմէրու օտաւտա, Փանոսէան կարապետ խալիսէ կէօնաէրիւղէք տիր :

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՏԱՆԻԼԻՅԷ

Սայէյի հաղըթի Ղիհանպանիտէ Իւս-կիւսարտա պիր էօքսիւղխանէ թէրթիպի խու-սուսուտա, Օւպիթիյէ մուսվիլի սէստէթ-լու Սուսթաֆա փաշա հաղըթիւրի թիյա-սէթիլիտէ թէչիլ օլունմուշ օլան գօլիսիօ-նու մախուս, պու կիւնլէրտէ իթմամը մէ-մուրիյէթ իթիւիլ օլտուղունտան, օլ պապ-տէ շու աթիսէթի մալիւմաթը վէրիւղ :

Սէղքիւր էօքսիւղխանէտէ ապա մէղհէպ ֆարգը արանայարագ, իւր պին էր.քէք վէ իւչ եիւզ գըլ չօճուզլարը հըֆղ օլունուպ մէսարիֆաթը լաղմէսի թարաֆը հիւրիւ-մէթտէն գայրլարագ, պիրէր միւֆիտ սա-նաթ թա հօիլ իթիւրիւղէք, վէ պու էօք-սիւղխանէտէն չըգան չօճուզլար, սիւքի ապ-քէրէ տախի տախիլ օլմայաճագլար տըր :

Եիւզ թագըմ եաթագ տէրճ իտիճի պիր-տէ խասթախանէ, մէղքիւր էօքսիւղխանէյէ ելալէ օլունուպ, պիր գօթթիւղ զիրի իտարէ-սինաէ օլարագ, հէր վէչհիւէ տիգգաթ ու իհթիւմա գըլընաճագ տըր :

— Իտիւնտէ նէհըրէրին ճօշարագ, Էն-վայի խասարաթը մուճիպ օլմալարը իւղէրինէ, Բոււ միլլէթի խասթախանէսի նաղըրը օլան թիւմուր օլլու հաճի Զիթիթաթի ճէնապլէ-րի, իլհարը սէխալէթ իտէրէք, Լըլտըրըմ, Լէնի իմարէթ, վէ Սարաթխանէ մահէլէ-լէրինտէ պուլունարագ զարարտիտէ օլան խալամ վէ խրիսթիյան պիչարէկեանըն քիաֆէտինէ, 20 կիւն գատար մէղքիւր խասթախանէ թարաֆընտան էքմէք վէ չօր-պա թէվզի իթիւրիւղ տիր : վէ քէզալիք Բու-սիա գօնթօթ փէրիլ վէ գանչէլէրի ճէնապլէ-թի տախի, սու պասան մահէլէրին ֆուգա-րաթընա հէր կիւն քէնտի գալտարըլա էքմէք, վէ յիթին, վէ մոււմ թէվզիլինէ հիւ-մէթ իթիւր տիր :

Բոււ խասթախանէսիտէ, մալիյէ վէ նէմ-չէ բօսթալարը թաթարլարը, վէ սիւրիւճի-լէրի պէյիլիլէրիյէ մաէն, 4 կիւն հըֆղ օլունուպ գայրըլմը տըր :

Ինսանիյիթ վէ սէխալէթ հէր եէրտէ վէ հէր վաղըթ, խուսուսիյէ ումոււմ հագըն-տա զուհուրա կէլտիկի սուրէթտէ, մէտհ ու սէնա վէ թէչէքքիւրէ շայան օլտուղունտան, պալեատէ զիւրի կէչէն ինսանիյէթիւրիւղէք

հագընտա պիլ տախի, իլհարը թէչէքքիւր իտէրիլ :

— Գարատաղ էհալիսին վասթը ահվա-լը (խթաթիսթիւ) պու կիւնլէրտէ նէշը օ-լունմուշ օլմալին, պէր վէչհի աթի թէրճէ-մէ վէ պէյան իտէրիլ :

1863 սէնէսինտէն 1864 հոկտեմբերինէ գատար օլունան թահրիի նուֆուսա նաղա-րէն, Գարատաղ էհալիսի 99.889 էր.քէք, վէ 96.339 նիսա, եանի ճէման 196.238 նուֆուստան միւրէթիւղ օլուպ, 25 պիննէ. ֆէր ապիւրէրի պուլունմագտէ, վէ հինի հա-ճէթտէ 10 պին աքէրին տահա սիլահալթընա չաղըրլապիւղէթի իհթիւմալտէն իմիլ :

Սէնէվի 10 պին ֆիթիւրիլէր կէլիւրէրի, 11 աթէթ մանասթըրլարը, վէ մանասթըրլարտա պուլունանլարտան մատա 400 աթէթ փա-փասլարը, վէ 3 տէ պաշ փափասլարը վար իմիլ : Էթիլիսթէտէ կալընըլ պիր մէթիւղէրի օ-լուպ, սայիր մահէլէրիտէ տախի ճէման 11 գըլթա մէթիւղէթ մալիք պուլունմագտէ իմիլ-լէր, վէ պու կաղընլարտա իւչ գըլթա տա-հա մէթիւղէթ աչաճագ իմիլլէր :

Գարատաղ վայստասընըն իւր քիւթիպի վէ իւչ կալէրի օլուպ, Սէնաթ մէճիսլէրի տախի, պիր թէյիս, պիր թէյիսի սանի, 16 սէնաթէթը վէ պիր քիւթիպտէն միւրէթիւղէթ իմիլ :

— Բօսթախանէյի ամիւրէ նէզարէթի, սէա-տէթլու Գատրի պէյ էֆէնտի հաղըթիւրի-նէ իհալէ օլունտուգտան պէրու, կիւն պէ կիւն իսլահաթը լաղմէ իճրայէ կէլտիկի սը-րատա թաշալարտա շիմալիք 55 մահէլտէ բօսթախանէլէր քիւշտա օլունմուշ իւրէն պու կիւնլէրտէ պիրիսի Գահըր Լհմէր իս-կէլէրիտէն օլան Ղիտտէտէ օլմագ իւղէրէ, պէշ մահէլտէ տահա եէնի բօսթախանէլէր ալըլաճագը, վէ նէֆի Բօսթախանէլէր մէթ-թուպ տաղըթըլմասընն եէնի պիր նիզամ թահթընա վաղ օլունաճագը, Լէվանթ Է-րալտա օգունմուշ տուր :

— Թաշալը զաթլարտան չօղլարը իւն, պիր զալլէթայա սէնէտէ եիւզ կախու իւր եիւզ զուրուշտա փարա վէրիթտէն պաշգա, 40—50 զուրուշտա տախի բօսթա մէսարիֆի չէքմէք բէք աղըր կէլտիկին պիլտիկիմիլտէն, մէղքիւր եիւրիւ գալըրմագ ուսուլինի միւնասիպ կէօր

միւշ, վէ հէր քէսին տէ մէմուսիյէթիլինի պայիս օլտուղունմուղա կէօրէրէք, սէվինմէք-տէ իւրէն, արալըք արալըք բօսթաճա գու-հուրա կէլէն պաղը ուլլունսուղուղլար պա-տիի էսէֆիմիլ օլմուշտուր վէ օլմագտա տըր :

Պիրիսթիսի հէր եէրէ բօսթա պուլունմա-տըլընտան, զաղէթալարընն սըրաթընտա կի-տէմէսի. լաքին համա օլտուն քի պէօլէ եէրէրին սայըր բէք աղ տըր :

Իւրնճիսի, վաղըթ վաղըթ, պիր մէմէքէ-թիլին զաղէթաթընն սէհվէն պաշգա պիր մէմ-լէքէթէ կիթիթտէն սանրա, տէօնուպ տօղա-շարագ, եինէ տաղ կիտէճէք եէրինէ կիթ-մէսի :

Վէ իւչիւնճիւսի, պաղը եէրէրտէ պիր թագըմ բօսթախանէ միւրէթիւղէրի բէյտա օլարագ, պախշիլ վէ եախու սայիր պիր իսմ-իլէն, քէնտի քէյֆիլինէ, միւրէթիւրի պաշընա եիկիրմիլէր վէ զըրգար փարա իսթէմէսի, վէ ալմաթըր վաղըթ զաղէթալարը վիրմէմէսի, վէ եախու կիճ վէ բէք չօգ նիզա վէ թէնճի-տէլէրտէն սանրա վէրուսի, վէչհալըք իսթէ-տիկի բարայը ալմասը :

Սապըք Բօսթախանէ նաղըրը Լիւհաճ է-ֆէնտի զէմանընտա, պու ուլլունսուղուղլար չէնտ տէփա վուգուա կէլմիլ, վէ իֆատէյի հալ գըլընտըպտա, սէրիան տէֆի չարէսինէ հիւմէթ պուլլուլարագ, պատիի թէչէքքիւ-րիմիլտէն պուլունմուշտուր :

Սէաթիլու Գատրի պէյ հաղըթիւրի զէ-մանլարընտա իսէ, բօսթախանէճէ, տահա իւյատէ իսլահաթ, սուհուլէթ, վէ նիզամա-թը մաթլուպէնին վիճուտէ կէլէճէյի, էմէլի կղէպտէն պուլունմագտէ իւրէն, մարտ 6 տա լիսթուտան թարաֆըլը կաղըլմը օլան պիր մէթթուպ, մուճիպի թէաճիւղ վէ էսէ-ֆիմիլ օլմուշտուր :

Բօսթալարը Լսանտան լիսթուտա կէ-թիւրէն բօսթաճը, զաղէթա կախու տաթա պաշընա զըրգար փարա ալմաթըճա վիրմէ-մէքտէ օլտուղունտան, վէ շու խուսուա իսէ, հէր քէսին պէ զայէթ տէրէճէտէ կիւճիւնէ կիթիկիլինտէն, զըտալաշմիլար, վէ զաղէ-թալարտա բօսթաճընն եանընտա գալըլտըր :

Շաֆթատա գըրգ բարատան սէնէտէ 50 զու-րուշ վէրմէք սիմէք տիր, հալ պու քի 50 զու-րուշ պիր զաղէթա իւն հէմ պիւլիւք պիր չէյ տիր, վէ հէմ տէ քիւսմիլէն հագգանիյ-յէթին խարիճիտէ տիր. զիւրա էօլէ մէէ-

մուրլար բոսթախանէն զաթէն մաաշ ալ-
մագտա տրլար. տիմէք տիր քի, պու ճէպրի
պախիշ Երազտ պիր նէվի րէսիմ իսթէմէլէրի,
քէնտի վազիֆէլէրինի թանրմայարագ, տէվ-
լէթէ խիյանէթ իլէ, ատէթա իրթիքեապճը-
լըղա չըզըմագ տըր:

Հու խոսուս զազէթանըն միւշթէրիլէրի-
նին, վէ պինաէն ալէյճ բոսթա խանէյի ա-
միրէ հասըլաթընըն էքսիլմէսինի սէպէպ օ-
լաճաղընտան, անինտէ իճապ իտէն իֆատէ-
յի հալէ միւս. րաաթ օլունմուշ, վէ իգթի-
գա իտէն թէնպիհաթ օլ թարաֆա եազըլ-
մըշ օլտուգտան պաշգա, պատէղին էօյլէ պիր
հարէթէթի նահէմվարէյի իրթիքեապէ ճէ-
սարէթ իթտիկի թաղտիտէ, զապթիյէյէ
վէրիլէրէք, հիւքիւմէթի մահէլլիյէյէ, հէր-
քէս թարաֆընտան թէշէքքի օգունմասընըն
իլան ու պէյան զըլընմասը տախի, իսթար օ-
լունմուշ տուր: Տիմէք տիր քի, պունտան
սօնրա, թէրսուստա Ալարապա օգույան
ղաթլար, բոսթաճըյա ճէպրի պիր բարա
պախիշ վիրմէտիքտէն պաշգա, էկէր պիր
տահա էօյլէ զըր իլէ փարա իսթէմէյէ, վէ
ղազէթալարը զապթ իլէ վիրմէմէյէ գալը-
շըր իտէ, տէրհալ հիւքիւմէթի մահէլլիյէ-
յէ իֆատէյի հալ իլէ, իշպու իլանըմըր
տախի իպրազ պիրլէ, օլ հարաթէթ վէ թէք-
լիֆինին, բոսթախանէյի ամիրէ նիզամա-
թընա, վէ քէնտի վազիֆէսինէ պիւսպիւ-
թիւն մուղայիր օլտուղուն իղհար իլլէմէլի-
տիրէր. քիզալիք սայիր եէրլէրտէ տախի,
հիւքաթ, պիր բոսթաճը, զազէթալարըն
բարէթինի քէնտի հալի յէ կէօթիւրիւր թէս-
լիմ օլունմաճագ զաթա թէսլիմ իտէրտէ,
49-50 փարա պախիշ վէրիլլըր իմիշ, օնա
պիր շէյ տէյէմէյիզ, զիրա ճէպրի օլմայըպ,
վէ պախիշ աթըն տիշինէ պազըլմամագ տար.
ղըր մէսէլլինտէ րիայէթ օլունտուղու թագ-
տիրտէ, աղ չօգ պախիշ վիրմէք զաթէն
թիւրքիյամըղտա պիր ատէթ սըրասընա կէշ-
միշ տիր:

— Դիւթիւթիւ (Դիւթիւ նամ Բումճա զա-
ղէթանըն նագլինէ կէօրէ, Բում միլլէթի
քէնտի պօրճունտան պիր միլիօն 500.000
ղուրուշա եազընընըն էօտէմիշ, վէ էօտէնէն
շու պօրճլարըն չօղունտու տուլ գատընլարա
վէ էօքսիւլլէրէ օլտուղու անլաշըլլըր տըր:

ԱՂԳԱՅԻՆ

Իշիթիկիմիլլէ կէօրէ, թարաֆըր էշ-
քէթի հազըթի Փատիշահիտէն, Դրուսա-
ղէմ Բաթրիյի Դսալի սըբաղանա, պիր գը-
թա պիրինճի րիւթպէտէն, Մէճիտիյէ նի-
շանը զիշանը իլէ պէրապէր, պիր գըթա տա-
լի ֆիւմանը Լի իհսան պուրուլմուշ օլ-
տուղունտան, պէրայի ուպուտիյէթ վէ
շիթըրանիյէթ, պու կիւն Պապը ալիյէ կի-
տիպ զաթըր հազըթի Պատարէթընահի,
վէ տէվլէթու խարիճիյէ նաղըրը վէ մէճի-

տի վալէա նաղըրը հազըթիլէրի թարաֆըն-
տան իլթիֆաթըր լայըգա իլէ գապուլ օլուն-
մուշ տուր: Վէ ումարըղ քի պիր իքի կիւնէ
գատար տախի, սէվթի մէմուրիյէթինէ միւ-
թէրահի օլաճագ տըր:

— Մարտ 8 թարիլիլէ Սիվաստան ալտը-
ղըմըղ պիր մէքթուպա նաղարէն, Սենեքե-
րիմէան վարժարան պիր վազըթտան պէրու-
ուլգուտա պուլունտուգտան սօնրա, պու տէ-
ֆա ույանմըշ, վէ փետրուար 28 տէ կիրա-
կի կիւնիւ, վէ ֆէրտասըր կիւնիւ, քիլիսէ
տէրունինտէ, շախիրտունըն իքի սէնէլիք իմ-
թիհանլարը մէրասիմի իճըպէ կէլիլ տիր:

Մէքթիւր քննութիւնտա շախիրտան,
Հայճա, (Սմանլըճա վէ Գրանսըղճա լիսան-
լար իզէրինէ զուհուրա կէլէն սիւալլէրտէն
պաշգա, ճարտասանութիւն, թուարանու-
թիւն, աշխարհագրութիւն, քրիստոնէական
գիտութիւն, վէ աղգային պատմութիւն իւ-
զէրինէ տախի, կէրէք հօճալարը, վէ կէրէք
տալլէթի զաթլար թարաֆլարընտան ոլունտան
սիւալլարա տախի, մէմուն օլունմաճագ սու-
րէթտէ ճէվապլար վիրէրէք, ճիւմէնին շա-
յանը թահսիլինտէ պուլունմուշլար տըր:

Իլք կիւնիւ թէմաշակեան մայր եկեղեցի
տէրունինտէ հաղըր պուլունտուղլարը հալտէ,
շախիրտան կիւզէլ կիւզէլ պէսթէպէր օգու-
յարագ կէլիլլէր, վէ քէնտիլէրէ մախտուս
օլան եէրլէրինէ սաֆ պէսթէ տիլլիմիշլէր,
վէ պատէհու պ. Սարգիս թաշճեան, վէ պ.
Հարութիւն Դնսուրեան պիրէր միւսսիր ճառ-
լար օգունմուշլար, վէ էլլէր վուրուլարագ թէշ-
վիգ զըլընմըշլար տըր:

Եւթիմի մէղպուրտէ եալընըղ պիրինճի վէ
լիքինճի սընըֆ շախիրտանըն իմթիհանլարընա
պազըլտուգտան սօնրա, սաաթ տօգուլ րատ-
տէլէրինտէ, Գևր. առաջնորդ ճէնապլէրի-
նին պիր թէկսսիրլի ատենախօսութիւնույլա
խիթամ պուլունտու տուր:

Յիւրտասըր կիւն տախիշախիրտան պէսթէ-
լէր օգույարագ քիլիսէյէ կէլիլլէր, վէ պ.
Հարութիւն Դնսուրեան վէ պ. Հովհաննէս
Համլընան քէզալիք պիրէր միւսսիր նութգ-
լար օգունմուշլար, վէ պատէհու իքինճի, իւ-
շիւնճիւ, տէօրտիւնճիւ, վէ պէշինճի սընըֆ
շախիրտանըն իմթիհալէրինէ պազըլարագ,
շայանը թահսին ճէվապլար ալընտըրտան,
վէ արա եէրլէրտէ տիլիւզան պէսթէլէր օ-
գունտուգտան սօնրա, իճըպի մէրասիմ
իթմամ գըլընմըշ, վէ ճիւմէն թէմաշակեան
թարաֆընտան զիյապէսիյէ իղհարը հօշ-
նուտի վէ շիքրանիյէթ օլունտուղույլա պէ-
րապէր, զաթըր հազըթի խիլաֆէթէթէնահի
հազըլընտա ճիւմէնին վաճիպէյի զիմմէթին-
տէն պուլունտան էտիյէյի խայրիյէ տախի
թէքթար վէ թիլլէքթար գըլընարագ, տիլտէ
սիւրուր վէ լէճէտէ ասարը պէշաշէթ տէր-
քեար օլտուղու հալտէ, հէրքէս քէնտի մա-
հէլլինէ տաղըլմըշ տըր:

Մէքթիւր իմթիհան կիւնլէրինտէ Գևր.
սըբաղան առաջնորդ հայր, վէ փոխանորդլարը

արժ. Պետրոս Դ. վարդապետ, վէ Լու-
րմէան չըբաղլարընտան արժ. Պ. Լոնդ վար-
դապետ, վէ Բումլարըն Գևր. սըբաղան առաջ-
նորդլարը, վէ արժ. Խահալ վէ Պ. Լոնդ չը-
ռովմէական վարդապետլէր, վէ Լնթապլը
կարապետ աղա վէ Զահրո աղա Բողղըպեան
տէլիգանլար, վէ պիր չօգ ճէմիյէթ հա-
ղըր պուլունտուգտան պաշգա, թէլլէրաֆ
միւստիր էֆէնտիլէրի Սէհէմէտ վէ Լիւ է-
ֆէնտիլլէր, վէ միւսիւ փառլամտի Կաստանտան,
վէ միւսիւ Սուրէն փառլամտի, վէ միւսիւ
Լնթուան, վէ աշար մէմուրու միւսիւ Կա-
լալաս տախի հաղըր պուլունմուշլար տըր:

Սենեքերիմէան վարժարանըն միւսէրիւս-
լէրի, շախիրտանը, վէ խայրիւհալ ու զայրէթ-
քէշանը, վէ սըբաղան առաջնորդ վէ փոխա-
նորդլարը հազըլընտա, իղհարը թէշէքթիւր
իլէ, պիր գաթ տախի շէվի ու զայրէթլէրի-
նի արթըրարագ, տահա զիյապէ քէսպիլ շէ-
րէֆ իլլէմէյէ արղու վէ հիւմէթլէրին տա-
լի իթտիքտէն պաշգա, քէնտի հուղուր-
լարըլա, միլլէթ վէ մէղհէպ ֆարգընը պիր
թարաֆա գօյուպ, վէ եալ նըղ ինսանիյէթ
ու մէտէնիյէթէր րիայէթ պիրլէ, մէղքիւր
իմթիհանա պախիշ շէրէֆէ հիւմէթ, վէ պիլ-
նաէն ալէյճ միւսէրիլիսինի վէ շախիրտանը
թէշլիք ու թէլլիպ պուլունտան միւսափիր
զաթլարա տախի, Սիվաս Հայլարը թարա-
ֆընտան, քէնտի թէշէքթիւրիմիլլի իպրազ
իտէրիլ:

Սիվաստան շու միւսէրէթէթղա հալատի-
սի պիլլէ թէպլիլլէ հիւմէթ իտէն զաթ, տա-
հա զիյապէ սէվլինմէյէ վէ միւնուն օլմայա
շայան հալատիպէր վէրմիշտիր. շէյլէ քի,
մուախիսէրէն, Խաթանպօլտաքի Լնթանուր
ընկերութիւնուն Սիվասը չըբաղլարընտան
իւշ քիշի օրայա կիթմիշ օլտուղլարընտան, յիթ
առէ Լնթ. Դնսուրէթ թէնպիհի իճ-
րա պիրլէ, իսթէյէնէ տէրս վէրմէք իւզըն,
կիրակի կիւնլէրի մէքթէպէ կիթմէյէ պաշ-
լամըլլար, վէ իւք կիրակի տուալար օգույուպ
վէ նութղլար իրպտ իթտիքտէն սօնրա, սու-
յիր կիրակի կիւնլէրի տախի տէրս վէրմէյէ
միւսպաշէրէթ իլլէմիշլէր տիր:

Պիրինճի կիրակի 30 քիշի տէրս ալան
պուլունմուշ, իքինճի կիրակի 70 քիշի, վէ
իւշիւնճի կիրակի տախի 130 քիշիյէ պալիլ
օլմուշ, վէ պուլունտան 70 նէֆէրի քերա-
կանութիւն տէրս պաշլամըլլար:

Մէքթիւր կիրակի կիւնլէրի մէքթէպինին
հալ ու հէյնէթի կէօրմէյէ վէ տիգթաթ իթ-
մէյէ շայան սուրէթտէ պուլունմուշ տուր.
Շէյլէ քի, կէնճ վէ իլթիյար, հէր սինտէն
վէ հէր սընըֆտան եիւզլէրճէ քէսանըն պիր
արայա կէլէրէք, պըրլար սիւրիսիւ կիպի
իլմ ու մալիւմաթ շէշէքթիլ թօլլամայա, էզ
ճան ու տիլ չալըլպ, վէ մէղղու օլմալարընըն
հէյնէթի, աղ չօգ տուլղուսու օլանլարըն
կէօղլէրինի եաշարթմագտա պուլունմուշ
տուր:

Հագորգաթէն սեփնմէյէ վէ լաղամայա
շայան պիւր հալ . զերա պիւր թագըմ քիթապ
վէ մէքթէպ իսմի վիւմէյէն վէ պէլքիտէ իշիմ-
մէյէն քիմնէլէր , պու կիւն սիւրիւ սիւրիւ
մէքթէպէ գօշմագտա , վէ շիմտիյէ գատար
ճէհայէթ ույգուսունտա մէթրուք գալմըշ օլ-
տուգլարը իշին իզհարը էսէֆ տախի իթմէքտէ
տիրէր :

Վէվնէլէմ Հայար սէվնէլէմ , զերա
էհալի պիւր պիրիսնէ տէրս վիւմէյէ , վէ ու-
լում ու ֆիւնունուն գատար ու հայսիյէթի
հէքթէս թարաֆընտան թանըմայա պաշա-
մըշ տըր :

Վիւլաւ էհալիսինին մէքթէպէ զուհուրա
կէլէն շու զայրէթէրինտէն թէշվիգ օլունա-
րագ , ճիւվարնտա քուային Վէմէրէք էհալի-
սի տախի պիւր մէքթէպ աշմըշ , վէ Պ . Վէ-
որդ իսմինտէ պիւր տիրայէթլու տէլիգանը-
յը միւտէրիս թայսին իթմիշ օլտուղունտան ,
150 նէֆէր չորագ , քերտկանուլիւն , ազ-
գային պատմութիւն , լիսանը թիւրքի , վէ
այիր տէրսլէր ալմայա պաշամըշարտըր :

Ղայրէթ ալմըշ Հայար , զայրէթ ա-
լմըշ , ճէհայէթ վէ սէֆալէթ կիրտապըն-
տան սահիլի սէլամէթէ չըգմագ իշին , ուլում
ու ֆիւնունուն թէքնէսինէ պիւնմէքտէն պաշգա
հիւ պիր չարէ եօգտուր :

Հու միւնասէպէթ իլէ , պաշգա տէֆա-
ար վէրմիշ օլտուղունտու իքի նասիհաթը
միւլֆիտէյի թէքթիւրիւր իտէրիլ . եանի հէր
մէքթէպտէ , էրմէնիճէտէն սօնրա , լիսանը
թիւրքի տախի թահսիլ իթտիրիլմէլի , վէ հէր
մէմէքթէթ , հէր գասապա , վէ հէր քէօյ ,
պիրէր տէ գըղլար մէքթէպի քիւշատինէ հիմ-
մէթ իթմէլի տիր :

— Միւթապ մէքթէպիւնին հանմըշ , վէ սօն-
րատան խայրիսահան հիմմէթ վէ մուսվէնէ-
թիլլէ միւճէտտէտէն եարըլմայա պաշամըշ
օլտուղուն պէյան իլլէմիշ իտէր :

Պու տէֆա ալտըղմըղ խապէրլէրէ նա-
զարէն , մէքթէպի մէղպուր խասսէթէն օլ խու-
սուս իշին թօրլանըլան իյանէ իլէ եարըլմայ
պիթտիքտէն պաշգա , իքի պին զուրուշարը
տախի արթմըշ տըր :

Նաշասըն ֆէտաքեարըղ , վէ եաշաըն
ղայրէթ ու ճէսարէթ . վէ ութանսընլար էհա-
լիսի փարա վիւմէլ տէյի ֆասլ ու զէմմ ի-
տէն պէտղէպանլար :

— Ղալիտտէն ալտըղմըղ սօն խապէրլէրէ
նապարէն , օրանըն Վեր , սրբազան առաջ
նորդու խայլի միւտտէթտէն պէրու վիճակըն-
տա քէշթ ու կիւղար իթմէքտէ իքէն , մահը
հալին 15 ինճի կիւնիւ Ղալիտէ ալտէթ իթ-
միշ տիր :

Ումարըղ քի միւմայիլէյհ սրբազան ճէ-
նապէրի , արթըղ պուստան սօնրա , Ղալիտ
Պահմանագրութիւնուն իքինճի հրահանգընը
իճրա , վէ էթրաֆլարընտա իսէ պիրիսնէ հրա-

հանգը իճրա օլունմուշ իսէ իճապ իտէն
մագպաթալարընը կեղըրոնական վարչութիւնա
իրսալէ հիմմէթ պույուրուր :

Պու տէֆա Ղալիտտէ խարեգործականըն-
կերութիւն իսմիլլէ եէնի պիր ընկերութիւն
թէշքիլ օլունմուշ սլտուղունտան , 18 պէնտ-
տէն միւրէթթէպ օլտուղու հալտէ , պիր
գանուննամէ թապ ու նէշը իթտիրմիշ տիր :

Վէղքիւր ընկերութիւնուն մագսէտի ,
Ղալիտ մէքթէպլէրինին գըղ վէ էրքէք շա-
կիրտանընտան ֆուգարալարընա քիթապ ,
գալէմ , քեսաղտ , վէ լէվաղիմաթը սայիրէ
իհտա իթմէքտէն իպարէթ օլաճագ տըր :

Վէղքիւր ընկերութիւն հագգը զաթին-
տէ մէտհ ու սէնայէ շայան պուլունտու-
ղունտան , զայրէթի թապիլիյէթէրինի պիր
գաթ տահա թէշվիգ իթմէք նիյէթիյ-
լէ , եալմըղ շիւքրանիյէթի գալպիյէմիլի
պէյան իլէ իգթիֆա իտէրիլ :

Ղալիտ վիճակընտա 50 - 60 պին նուֆուս
Հայ պուլունտուղու , վէ խսթանպօլա շու գա-
տար եագըն օլուպ , վէ Միւմաշ կիպի տէ պիր
վանքա մայիք օլտուղու հալտէ , մէքթէպլէ-
րինին լայըղնտա օլմամսը , վէ ընթերցա-
սիրութիւնուն բէք կէրիտէ գալմըշ օլմասը ,
տօղրուսու զիյատէսիյէ էսէֆէ շայան պիր
շէյ տիր . ֆէգաթ ումարըղ քի արթըղ պուս-
տան սօնրա , քէնտի վաճիպէյի զիւմէթթի-
նի էտա իտէրէք , մէտհ ու սէնայէ լայըղ
պիր հալ քէսպ իտէրլէր :

Մընարագ պէյան իտէրիլ քի , պուստան
պիր գաշ սէնէ մուգատտէմ հանմըշ օլան
Ղուվաճըղ քէօյլանիւն մէքթէպի հալիս գա-
րալը կիպի պիր հալտէ պուլունմագտէ իմիշ :

Վեր . սրբազան Ստեփաննոս արքեպիս-
կոպոս ճէնապլէրի , աճէպա քիլիսէլէր հագ-
գընտա իպարալ իթտիքլէրի շէվգ ու զայրէ-
թին օնտա պիրիսի գատար պիր զայրէթ տա-
խի մէքթէպլէր հագգընտա իպարալէ հիմ-
մէթ իթսէ իսիլէր , եուվաճըղ գարիէն-
սինին մէքթէպի եարըլմայ միգտարի քիֆա-
յէ նիլամընա կիրմէսի իճթիմալտէն տէյիլ
միյիտի . պիլղճէ շիւքհէսիլ շիւքհէսիլ :

Քուհայան կիւրուհի թարաֆընտան կէօ-
րիւլէն շու իհմալին երէրին , աճէպա Ղալի-
տին աշխարհական էհալիսի , միւրատ իթմիշ
օլտա իտի . տօլտուրա մագմըլտըր . քէղալիք
պիլղճէ շիւքհէսիլ շիւքհէսիլ :

— Պիր գաշ սէնէտէն պէրու քիթապլէթ տա-
յիրէսինտէ իւրմմէթ իթմիշ օլան Միւմնակ
էֆէնտի Հայկունի , քէնտի Հայն նամ թի-
սալէսինի հէրնէ գատար օն կիւնտէ պիր տէֆա
նէշը իթմէքտէ իտի իսէտէ , սօնրատան սա-
յիր իշ իլէ մէղուլ օլտուղունտան , այտա
պիր տէֆա չըգարմայա գարար վէրմիշ , վէ
ֆիյաթընը տախի , եալմըղ 5 զուրուշա ին-
տիրմիշ տիր :

Հայն նամ թիսալէտէ իթթիֆատէ իթմէ-
յէ շայան նիլէ պահալար պուլունտուղու-

շէօյլէ տուրսուն , ուճուլուղույա իսէ , միւ-
լէթիմիղճէ էմսալի նա մէշհուտ պուլունտու-
ղունտան , ումարըղ քի , հէր օգումագ պի-
լէն , միւշթէրի օլմայա թիպլէթ իտէճէք տիր :

Ղալէթա վէ քիթապարըն պահալը օլ-
մայսընը պէհպէ իտէլէք , օգումագտան հայ-
վան կիպի մահրում գալանլարտան , պագա-
լմ գաշ քիշինին իսմի , մէղքիւր թիսալէնին
տէֆթէրինէ տախիլ օլաճագ տըր :

Հայնա միւշթէրի եաղըլմագ իսթէյէնլէ-
րին , Պիւլիք Նէնի խանըն եօգարուքի գա-
րուսու տայիրէսինտէ , թուշիկ նամ թիսալէ-
նին 4 նիւմէրօլու օտաւընա պուլունմալարը ի-
լան օլունուր :

Հայն թիսալէսի այտա պիր տէֆա օլա-
րագ իւշ այտան պէրու տէվամ իթմէյէ
պաշլամըշ տըր , վէ մարտ 1 թարիիլէ չը-
գան նիւսիսէսինտէ , քեսալէթի միլէթ զա-
ղէթալարընը քէնտի իլանընա հիմմէթ իթ-
մէլէրինի , լէ թաշարալարտան միւշթէրի օլ-
մայա արզու իտէն զալմարըն , 5 զուրուշ
պէտէլի իլէ բօսթա մէսարթիֆինի պիրիքտէ
կէօնտէրէք արզուլարընը պէյան իլլէմէ-
լէրինի , բէճա իթմիշ տիր :

— Մագմէլէրի Փարիստէ Միւմնա տը-
պարանտա զայլէթ թէմիլ օլուպ վէ բէսթմ-
լէր իլէ միւղէյ յէն օլտուղու սուրէթտէ թապ
ու թէմսիլ գըլմըշ օլան քիւշիւք գըլմայը
Ղաղմուլար , եինէ այնի հէյյէթտէ վէ իքին-
ճի տէֆա օլարագ , վէ սօնունտա տախի պիր
թաղըմ տուալար միւնլամմ պուլունմարագ
պաշըլմըշ օլտուղունտան , կէրէք Միւմն ալ-
թընտա Ղամիլ խանտա Փարիս գրատունուն-
տա , վէ կէրէք Մէրճանտա քիթապլէթ Ղաղ-
տասար ալա տիւքքեանընտա վէ սայիր քի-
թապլէրարտա սաթըլմագտա տըր :

Չմիւնիս 20 մարտ 1865

... Խմբագիր Վարագայի Հովատիս ազգ-
օգուտ օրագրի :

Ազգասէր ոգիմը երբէք չկրնար ուրանալ ձեր տն-
կողմնասէր ու ազատասիս գրիչը , որով անձնանուէր
կաշխատիք միշտ յօգուտ ազգիս , միանգամայն պատ-
րաստ էք ամեն ժամանակ յօժարակամ հրատարակել
ազգայնոց վերաքերեալ որ ե իցէ 'յօգուտ մը . կու-
ղաչեմ ուրեմն որ բարեհաճէք ձեր ազգօգուտ թեր-
թերուն մէջ անկիւն մը շնորհելու երկրորդ գրու-
թեանս , և ձեր արգարասիրութեամբը յուսալիք եմ
որ ընաւ չըպիտի վշտանայք :

Չմիւնիս թագաւան խորհրդոյ հրատարակած
1864 տարւոյն տեղեկագիրը ձեռքերնիդ հասնելով
բաւական գիտողութիւններ բերէք ձեր 137 թիւ
պատուական թերթով . և Ստեփաննոս եկեղեցւոյ
խաչկալաց շինութեան դումարը իրր թէ միայն 225
000 դահեկան ըլլալուն համազուելով՝ փութացեր էք
ձեր գոհունակութիւնը յայտնել և միանգամայն ջոկ
այն կարծիքները որոնք 4000 լիւայի հազիւ ուրեժն
լիննալու յոյս ունէին :

Յիւրաւի յայտմ մասին զարմանք գրաւած է զի
ձեր այնչափ դիւրախաբ ըլլալուն . բայց բոլորովն ալ
չեմ մեղադրեր զձեզ , վասն զի կարելի է որ աղէկ ու-
շագրութիւն ըրած չէք . բայց գիտցած ըլլաք որ շատ
լաւելի ծախք եղած է , և գրեթէ իրօք 4000 լիւայի
հասած . միթէ չէք յիշեր որ այս խաչկաշէնուն շի-
նութիւնը 1863 , յուլիս ամիսն սկսաւ , և մինչև նոյն
տարւոյն վերջը 83740-13 դահեկան ծախք ըլլալը այն

ձեռնարկն ունի մասնական խորհրդոյն հաշուեցումներն ինքնուրույն և հիմնական թաղական խորհուրդին հաշուեցումներն մէջ միայն 1864 յաւանդար մէկէն մինչև դեկտեմբեր 31 եղած ժամէը նշանակուած է . Բայց ուր թողունք նաև 1865 յաւանդար մէկէն մինչև ցայտօր եղած ժամէը՝ որ 400 լիւրայի չափ ըլլալը կը հաս- տատեն և հազիւ ուրեմն տակաւին 2-300 լիւրա բա-ւերը լինալու համար , որովհետև դեռ լինցած է , և ամէն օր 10-12 գործաւոր կը բանին և ըստ մեծի մա-տին ոսկեգօծելու կաշխատին :

Վաւառիկ Խաչկարաց շինութեան համար եղած ծախսը հաշուեցուցակը .

1863 ին ծախքը՝ նախկին Ելամական խոր-հրդոյ տնօրէնութեամբ	83740-13
1864 ին ծախքը՝ այժման թաղական խոր-հրդոյ տնօրէնութեամբ	234994-75
1865 ին եղած և ըլլալիք ծախքերը	70000-
	388734-88

Ընդ ամենը 388734-88 դաճեկան է . ցաւալին այն է որ 800 լիւրայի չափ փութ տեղը արձաններուն ծախք եղած են , որոնք ըստ վճռոյ համագումար Կրօնական Ժողովոյ՝ ամէնքն ալ վար պիտի աւանդին և արդէն երկուքը այս շարքու թւան :

Որ ցանկայի փառաբանքն քանի մը Խօսք ալ գրել տակէ առաջ հսկայաձև արձաններուն կործանման նը-կատմամբ՝ եղբարցս Յակոբ և Պողոս աղայեցի վրայօք եղած զբոսորդութեանը մասին , բայց չեմք գիտեր թէ քիտմամբ եղած է թէ սխալմամբ . որպէս և իցէ առ այժմ աւելի խոհեմութիւն կը համարիմ լռելը քան թէ խօսիլը , և կը թողում ուրիշ յարմար ու մօտ ժամանակի մը :

Վերջապէս մեր շնորհակտութեան հաւատարմքը պիտի ընդունիք , եթէ բարեհաճիք առաջին թեր-թերնուդ մէջ հրատարակել այն անտարբեր ոգւով գրած նամակս , զորպէս նաև ձեր պաշտօնակիցնե-րը՝ որ ուշի ուշով զիտողութիւն ընելով հաշուեցու-ցակին՝ փոխեն իրենց ծուռ գաղափարը և հետեւին անկալի ճշմարտութեան :

Մնամ միշտ երախտապարտ յարգութեան ձերում ,

Ստեփան Ստեփան :

Պու մեք թուպու պիղ հագգանի յիշմէ րիայեթէն նէշը իմ տիւրտէն սօնրա , շունու տախի պէյան իտերիդ քի , 1863 սէնէսին . տէ սարփ օլունմուշ օլան 83 պին շու գատար զուրուշտան պի խապէր իտիք . տիմէք տիր քի , մէսարիֆաթըն հէքիւնի , արթորգձա , պիղիմտէ հսէֆիմիդին արթաձաղը թապիի տիր :

ԻՕՎԻՐ

Իզմիրտէն տիւնքի կիւն աւտղըմը մէք թուպուր , Նաղիկ նամ րիսալէյի մէմուռ-հէնին միւլէլիֆի օլան տիրոյէ Վու Պրիգոր Էֆէնտի Չիլինկիրանըն , 107 նիւմերօլու Նաղիկտէ տերձ իյլէտիկի ԺէՕՆ-ժԱՆ-ՆԵՐՈՒՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԵՍԸ նամ պիր պահ-սը իչին մուհաբէմէյէ չէքիւրք , 28 կիւն միւտտէթ գալմագ իւլըն , մահպուսիյէթ իլամըն կիյէձէկինի խապէր վիրմէքտէ իտի-լէր . հալպու քի սօնրատան աւտղըմը պաշ-գա պիր մէք թուպուտան , միւմայիլէյ ին մարտ 20 տէ , եանի ձիւմա իրթէսի կիւնիւ էօյլէ վագթի մահպէսէ իլգա օլունտուղու տախի աւտղըմը տիր :

Մէք քիւր պահա գարըլըգ , տալաձըլար թարաֆընտան նէ սէյլէնմիշ տիր , վէ նէ ձէվապ ալըսմըշ տըր պիլմէտիկիմիլտէն , վէ դաթէն հիւքիւմէթ թարաֆընտան իլամ թահթընա տիւշտիկիւն կէօրտիկիւմիւղտէն ,

վագաա շիմտիքի հալ քէնտի միւթալաամըլը պէյան իթմէյիլ , լաքին շու գատարընը սէյլէրիլ քի , ումումէն պալօլար հագգընտա տիւշտիկիւմիւթիւ հալտէ , Նաղիկտէ եալը-լանլարըն քիւթֆէսիտէ իհթիմալտէն տիր , վէ բէք կիւղէլ պիրնագըլ հէյլէթ ու հալտիր :

Չիլինկիրան Էֆէնտի մէք քիւր պալօլու նագը իթմէսիյէ , Էկէր ումումուշ մէնֆա-թընը քէնտույէ րէհպէր իյլէմիշիսէ , աղիմ պիր թագսիրաթտա պուլունմուշտուր տէյէմէ-յիլ , լաքին Էկէր պիղլէրէ նամալիւմ օլուպ իլմիր Էհալտինէ մալիւմ օլան պիր նիյէթի ֆասիտէ վէ խէֆիյէյէ իւրտիւթ իթմիշ իսէ , օնու տախի թահպին իտէմէյիլ :

Չիլինկիրան Էֆէնտին մուհաբէմէսինէ եէնի մաթպուլաթ նիղամնամէսի իւլըն մի պագըլմըշ տըր , Էօլուսա Էսկի նիղամ իւլըն մի պագըլմըշ տըր օնու տախի պիլմէյիլ . ֆէգաթ եէնի նիղամ միւլմուտ իքէն , Էսկի նիղամըն ձարի օլմասը պիլմէ շիւքէլի կէօ-րիւնտիւկիւնտէն , հէր հալտէ եէնի նիղամ-նամէյէ թէվֆիգան իթթիհա Գ զըլնմըշ օլ-մասընը , իհթիմալէ եագըն կէօրիւրիլ :

Նաղիկ րիսալէսի Իզմիրն շէրէֆի իտի , վէ հալեա տախի շէրէֆի տիր . զիրա էօյլէ պիր րիսալէ վէ Էսալտ գալէմ , Իզմիրտէ իլք տէֆա օլարագ կէօրիւլմիւշտուր :

Պիղձէ Էկէր Նաղիկին օլ պահը , Իզմիր Էհալտինէ նիսպէթէ , ֆիլ վագը օլ գա-տար տիլկիրլէք տալէթ իթմիշ իսէ տախի , Իզմիր Էհալտի պու մէրթէպէ մուամլաթը շէտիտէյէ չըզըլմամալը իտի . զիրա պիր Սիկ-րատա զէհիրի իչիլթմէք բէք զօլայ տըր , լաքին նայիլ օլմագ բէք կիւձ տիր . . . Էձէպա Իզմիր Էհալտի տախի , Էթինա Է-հալտի կիպի , Նաղիկին սօլտուղուն կէօրմէյէ պաշալարը սանիյէտէն , գալպիտէ պիր Է-սէրի Էսէֆ հիսա իթմէյէ պաշալմամըլմը տըր :

Պիղիմ զիյատէսիյէ Էսէֆ վէ թէաձ-ձիւպիմիլի պատի օլան շուրասը տըր քի , Իզմիր Էհալտի Նաղիկի կիւլ կիպի գօգլա-մագտա օլտուղու հալտէ , նէ՝ աձայիպ շէյ տիր քի , պիրտէն պիրէ թիքէնէր սըրասը-նա գօյմուշ , վէ նէ՝ չալուպ նէֆրէթի ձա-յիլ կէօրմիւշտուր :

Պիղ զանն իտերիլ քի , Նաղիկ տայիմա Նաղիկ տիր , վէ օնա թիքէն կէօրիւլէ պա-գանլար , քէնտի զալմիր ու զիմմէթլէրինտէն զիյատէ , հիտտէթ վէ միւր Բրօքլէրլէն րի-այէթ իթմիշտէր տիր . աձէպա շու արատա Էսալտէ տախի ալ չօգ քէնտի թէէստիրինի կիլիլ վէ աչիքար իձրայէ գօյարագ , ախը ինթիգամա իրթիքիւպ իթմէմէշտուր :

Պիղ Նաղիկի , օլ պահը տէրձ իթտի-կի իչին իֆրաթ մէրթէպէ պըպլար իտիք , ֆէգաթ , Իզմիր Էհալտինտէն , եալընը պիր քիւմիլ զաթ ն մէյատան չըզարագ , Նաղի-կին Էալտըլարընը քիւմիլէն ձէրհ իլէ , Գալ սէնիլէն մահպէլին , տապ ու թէրպի-յէ մահպէլի օլտուղուն իտտա վէ իսպաթէ չը-

գըլմայա ձէսարէթ իթտիկին , կէօրէպիլէ ի-տիք :

Վագաա Նաղիկին պահսըն թայիպ իյլէյէն , վէ տապ ու թէրպիյէյէ մուղա-յիր կէօրէն պիր թագըմ միւլմէպէր զաթ-լար վար իմիշէր , մէսալա Պրիգոր աղա Պոս-տանեան , Ստիւան աղա Չէլիք , Ստիւան աղա Սիվաղը , Պօղոս աղա Սարպետան , Դէօրգ աղա Սուլթանեան , Սիլտիլ աղա Չէ-քիլեան , Էրաւհամ աղա Վալտաղը , Խա-չատուր աղա Էրզընեան , վէ զայրիհիւմ , վէ զայրիհիւմ :

Միւմայիլէյ զաթլարըն Էֆ քիւրալարընա պիր շէյ տէյէմէտիքէն պաշագ , տապ ու թէրպիյէձէ իլհար իթտիքլէրի տալա վէ զայրէթի մէտհ ու սէնա տախի իտերիլ . լա-քին շունա Էսէֆ իտերիլ քի , նէ՝ աձայիպ շէյ տիր քի , կէրիք միւմայիլէյ զաթլար , վէ կէրէք սայիր միւլմէպէր զաթլար , պիր դաշ-այտան պէրու , Իզմիրտէ զուհուրա կէլէն , վէ հագգը զաթլանտէ այը լանմայա վէ միւձա-լաթա շայան պուլունան նիլէ հարէքէթլէրի իլմալ իտիպ , վէ սահպ ձիւնհալէրին ձիւն-հալէրինն մաղուր պուլունմալունա Էղ ձան ու տիլ չալըշտըլար , վէ մուլաֆֆաղտա օլ-տուլարտա , Նաղիկի Էալընը պիր թագսիրաթ իչին թաշայանլարըն քէնէսիտէ սահպիպիլ պըրագտըլար , աձէպա Նաղիկին օլ յօգուա-ծը , քիլիսէ տէրունիտէ զուհուրա կէլէն սըր-բապլընթիւնաան աղըր մըյըտըր :

Պէօյլէ շէյլէր ինտան թագսիրաթընն պօ-րալարը նէվինտէն օրտուղարընտան , պիղ զանն իտերիլ քի , Չիլինկիրան Էֆէնտի մահպէսէ կիրմիլ , վէ շիմտիյէտէք հէր քէ-սին հիտտէթի թէսքին օլմուշ , վէ ալիձէ-նապըգտա պաշ իթթիլմէյէ պաշալմըլտըր . վէ պէլքի պու կիւնէ դատար , կէրէք միւմա-յիլէյ Վէ սայիր միւլմէպէր վէ նուֆուղ-քիւր զաթլար թալաֆընտան , վէ կէրէք թալաղան խորհուրդ թարաֆընտան , մահ-պէստէ գալմըշ օլտուղու միւտտէթ քիւմի սայըլարագ , սէպիլինն թալիլիյէսի զըմըն-տա , հիւքիւմէթի մահպէլիյէն աֆվ ու ի-նայէթի իսթիտա վէ թէմէնիյէ հիւմէթ օ-լունմուշտուր , վէ Էսալտ օլունմաձա տըր :

Իյմա , շու մէմուլտէն պուլունան ալիձէ-նապըլա րիայէթ օլունմագ իմիլ . զարարը Էօգ , օլ վագըթ Չիլինկիրան Էֆէնտի տա-խի , շէրիաթըն քէստիլի բարագա աղըր-մագ , լաքին տալէր պիր կիւն նամալմագ-լար իսէ , պաշագ պիր կիւն օլուրտար տէ-յէրէք , իլամը մուձիպիլնէ եաթըյ , ֆէրահը Է , վէ ասարը քէմալէթ իպպալ յէմէթի տիր :

ԿԱՐԱՊԱՅ Թ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Մարտիկա ալաֆրանդա մարտ 25 :

Իքէք բէք տուրկուն պիր հալտէ գալմըշ :

Վօղա տախի այնի հալտէ պուլունմուշտուր :

Վէք քիւր թարիստէ , իչէրտին կէլէն ֆէ-նա խապէրլէրտէն նաշի , բամուգ չօգ տիւշ-միւլ իսէտէ , սօնրատան կէլէն թէլէկրաֆ-լարտան , կէլէն հաթթաքի ֆիյալթընտան պիրալ տահա զիյատէ թէքրաքէն իսթէ գօյտուղու աւալըլմը տըր :

Կէլէն հաթթաքի Էալաղը սաթըլը իյիձէ օլուպ , տահա զիյատէ արանմասը մէմուլ-տէն պուլունմուշ իսէտէ , սօնրատան բէք ֆէ-նա պիր տուրկունուգ բէյտա իթմիշտուր :